

ZUID-MOORD KLIMAATSPIEGEL KLIMAATSPIEGEL

lesmodule 4
leutel tot verandering: oplossingen

www.klimaatspiegel.be

ZUID-NOORD KLIMAATSPIEGEL

Dit is een initiatief van PROTOS en GREEN, met de steun van de Vlaamse overheid en de Federale overheid.

| www.protosh2o.org |

Leren duurzaam leven

| www.greenbelgium.org |

| ontwikkelingssamenwerking.vlaanderen.be |

| www.diplomatie.belgium.be |

In samenwerking met

| www.argusmilieu.be |

ENJOY WATER®

| www.grohe.be |

Redactie
Elke Lambrechts (GREEN)
Charlotte Van den Abeele (PROTOS)

Met dank aan
de leerkrachten, stagiairs en experts van de stuurgroep
Zuid-Noord Klimaatspiegel voor hun ideeën en feedback.

Grafische vormgeving:

| www.impressantplus.eu |

LESMODULE 4 SLEUTEL TOT VERANDERING: OPLOSSINGEN

In lesmodule 4 wordt gekeken naar de oplossingen voor de klimaatverandering. Er worden zowel opdrachten aangeboden die meer focussen op het individueel gedrag (fiche 13) als opdrachten die ruimer kijken naar wat de verschillende betrokkenen kunnen doen (overheid, industrie, scholen...) (fiche 14).

In een les is het interessant om zeker een activiteit uit lesmodule 4 op te nemen, aangezien leerlingen zo niet enkel met de problemen worden geconfronteerd maar aangezet worden om mee na te denken over haalbare oplossingen.

13. DE OPLOSSINGENROOS

Doel

Leerlingen denken na over de impact van mogelijke maatregelen die je als individu kan nemen in de strijd tegen de klimaatverandering en kunnen een aantal voorbeelden geven.

Werkvorm

Oplossingen plaatsen op een roos.

Benodigheden

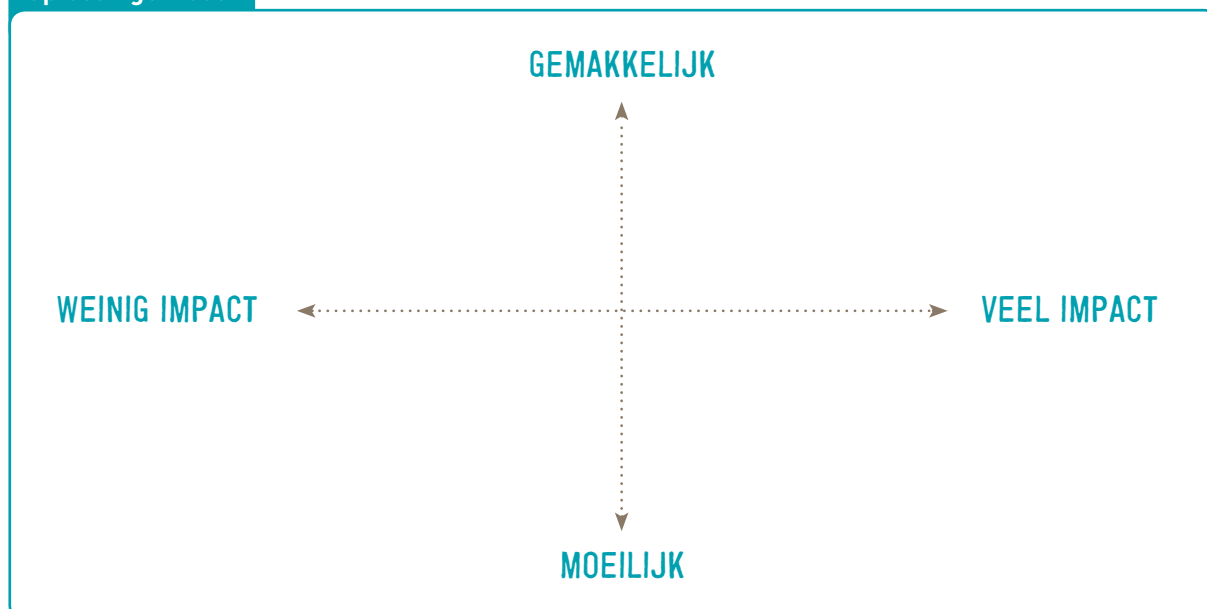
Oplossingenkaartjes (Werkblaadjes p24).

Duur (30 min)

Werkwijze

Teken de oplossingenroos op het bord. Laat de leerlingen in een kring zitten en leg de oplossingenkaartjes in het midden. Op deze kaartjes staan allerlei maatregelen die je als individu kan nemen om de klimaatverandering te helpen tegen gaan. Om beurt mag elke leerling een kaartje nemen en op de oplossingenroos plaatsen (met magneetjes of plakband). Hierdoor kunnen ze aangeven of het gemakkelijk of moeilijk is om een bepaalde oplossing in hun eigen leven toe te passen. En of ze denken dat het veel of weinig invloed zou hebben als **iedereen** op grote schaal aan deze oplossing meewerkt. Er is geen juist of foute plaats op de roos. Het is aan de leerling om zelf te beslissen waar hij/zij de oplossing wil plaatsen. Nadien mogen de andere leerlingen reageren. Dit kan wat discussie losweken.

Oplossingenroos

Mogelijke vragen

- Welke oplossingen lijken jullie gemakkelijk of moeilijk? Hoe komt dit?
Moet je hiervoor opofferingen doen/afstand doen van bepaalde zaken?
- Welke maatregelen nemen jullie al? Vragen deze veel inspanning?
- Welke acties deden jullie nog niet maar zouden jullie nu wel doen? Waarom?
- Welke maatregelen hebben volgens jullie een grote invloed /een kleine invloed?
Vragen deze veel inspanning?
- Vind je van jezelf dat je al genoeg doet om de klimaatverandering tegen te gaan?
- Zou je meer kunnen doen? Zouden jullie een extra inspanning kunnen doen als jullie weten dat jullie klasgenoten deze ook doen?
Voor welke actie zouden jullie met de klas/school extra inspanningen willen doen?
- Alle oplossingen die aan bod kwamen, zijn individuele oplossingen. Wie moet allemaal nog zijn steentje bijdragen? En wat zal het meeste effect hebben?

14. IK DOE, IK DOE WAT JIJ NIET DOET

Doel

Leerlingen denken na over de impact van mogelijke maatregelen in de strijd tegen de klimaatverandering en kunnen voorbeelden van maatregelen geven die genomen worden door een bedrijf, door de overheid of door een individu.

Werkvorm

Bespreken van krantenartikels en campagnes.

Benodigheden

Krantje met artikels en campagnes (Werkblaadjes p27).

Duur (30 min)

Werkwijze

In deze opdracht wordt gekeken naar maatregelen die al genomen worden door individuen, maar ook door scholen, bedrijven, organisaties en overheden. De bedoeling is de leerlingen te laten discussiëren over wat de meeste impact kan hebben en over de zin of onzin van bepaalde acties.

Verdeel de klas in groepjes. Elk groepje krijgt een kopie van het krantje (Werkblaadjes p27) en krijgt een drietal artikels en een campagnebeeld uit het krantje toegewezen om te bespreken. Laat de leerlingen per groep beslissen uit de artikels die zij gelezen hebben, welke actie hen het meeste zinvol lijkt (wat zal het meeste effect hebben). En welke actie ze het minst zinvol vinden (want heeft weinig effect of is volgens de leerlingen niet uitvoerbaar).

Houd nadien een klassikale nabespreking waarbij elke groep zijn drie artikels en campagnebeeld kort voorstelt en aan de medeleerlingen uitlegt welke acties ze uitgekozen hebben als meest/minst zinvol en laat hen motiveren waarom.

Mogelijke vragen

- Zijn er al maatregelen die wij op school nemen? Wat zouden wij op onze school nog kunnen doen?
- Wat zouden bedrijven nog meer kunnen doen?
- Wat zou de overheid extra kunnen doen?
- Hoe krijgen wij bedrijven en overheden zover dat ze in actie schieten?
- Wat zou er op wereldschaal nog moeten gebeuren?

Extra vragen voor de campagnebeelden

- Wat roept deze affiche bij jou op?
- Wat is de bedoeling van deze campagne? Wat is de voornaamste boodschap?
- Denk je dat deze actie haar doel zal bereiken? Welke invloed denk je dat de affiche zal hebben?
- Kennen jullie nog voorbeelden van andere campagnes rond klimaatverandering of milieu?

15. WAT DENK JIJ ERVAN?

Doel

Leerlingen verwoorden hun eigen mening over de klimaatverandering en denken na over hun eigen gedrag.

Werkvorm

Stellingspel.

Benodigdheden

Stellingen en uitspraken.
Eventueel tape of krijt.

Duur (20 min)

Werkwijze

Zijn de leerlingen het eens of oneens met de volgende uitspraken? Verdeel de klas in twee. Teken hiervoor eventueel een scheidingslijn op de grond met krijt of tape. Leerlingen die het eens zijn met de stelling gaan aan de ene kant van de lijn staan, leerlingen die het oneens zijn aan de andere kant. Als de leerlingen een positie hebben ingenomen, vraag je aan de leerlingen om te motiveren waarom ze een bepaalde kant hebben gekozen. Geef hen de mogelijkheid om hun keuze te nuanceren. Als ze door een argument van een andere leerling van mening veranderen, mogen ze zich nog verplaatsen.

STELLING 1: Ik lig wakker van de klimaatverandering.

STELLING 2: We zouden beter iets doen aan de armoede in de wereld, dan ons bezig te houden met de klimaatverandering.

STELLING 3: De klimaatverandering is de schuld van de mens.

STELLING 4: De maximumsnelheid van 90km/u zou moeten ingevoerd worden op de snelweg.

STELLING 5: Ik kan eigenlijk niets zelf doen om de klimaatverandering tegen te gaan.

STELLING 6: Het heeft geen zin dat wij hier iets doen als de grote spelers (China, VS...) toch niets doen.

STELLING 7: Als niemand vlees eet, is het probleem opgelost.

STELLING 8: Het heeft geen nut om thuis of op school energie te besparen.
Alleen de overheid kan echt iets doen aan klimaatverandering.

Volgende uitspraken van jongeren kunnen eveneens gebruikt worden. Zijn de jongeren het eens of niet eens met deze uitspraken?

UITSPRAAK 1: "Als je jong bent, is het normaal dat je je niet te veel zorgen wil maken over het milieu omdat je al andere dingen aan je hoofd hebt (zoals school, vrienden, feesten, enz.)."

UITSPRAAK 2: "Ik geloof niet echt in de klimaatverandering. Alle wetenschappers zeggen toch iets anders."

UITSPRAAK 3: "Ik vind dat iedereen die mee heeft gedaan aan de vervuiling moet samenwerken aan een propere wereld."

UITSPRAAK 4: "Alle kleine beetje's helpen.
Ook als je gewoon een papiertje in de vuilbak gooit, is dat al goed."

Tot slot enkele uitspraken van mensen in het Zuiden. Zijn de jongeren het er mee eens of niet?

UITSPRAAK 1: "Wij hebben het niet in handen. Wij zijn alleen de slachtoffers."

UITSPRAAK 2: "Wij kunnen het ons niet veroorloven om uit te maken wat de klimaatverandering nu precies is, hoe groot de impact is en op wie. We moeten nu aan de slag."

UITSPRAAK 3: "Om de aarde te redden moet onze energie schoner worden. Daarvoor hebben we schonere technologie nodig. Die zou uit het Noorden kunnen komen. Kosteloos, uiteraard."

Tip

Bekijk als voorbereiding op dit stellingenspel samen met de leerlingen de clips met uitspraken van jongeren over de klimaatverandering op www.klimaatspiegel.be.